

AZ AMATŐR

Megjelenik havonta kétszer :: Évente
12 kettős képes szám és 12 pótfüzet,
■■■■ összesen 36 szám ■■■■
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

A 12 pótfüzet külön előfizetési ára 3 kor.
„AZ AMATŐR“ előfizetőinek ingyen.
Az egyes pótfüzet ára . . . . 25 fillér.

FÉNYKÉPEZÉSI FOLYÓIRAT

Szerkeszti és kiadja: dr. Kohlman Artúr

Társszerkesztő: Gábor József. Heiyettes
szerkesztő: Sz. Kiss Lajos, vegyész-
mérnök. Főmunkatársak: Sztankovszky
■ ■ József, Szeghalmi Gyula. ■ ■

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII/29., Baross-tér 15. szám.
Telefon 94-49. ■ ■ Telefon 94-49.

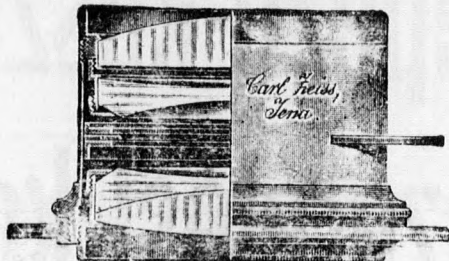
ZEISS

ANASZTIGMÁTOR

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes
felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-
üzletekben, valamint

WIEN, IX/3 **CARL ZEISS** Berlin,
Ferstelgasse 1. — **JENA** — Frankfurt a/M.
(Ecke Maximilianplatz) — Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. = !! Ingyen és bérmentve !!

„LINO TYP“

TRAPP & MÜNCH

papirja, a MATT-ALBUMIN-PAPIROK új fajtája.

Vászon szövésű, fehér és sárgás; finom és szemcsés.

Védjegy

LINO TYP minden negatívhoz alkalmas a finom szem-
csés („Feinkorn“) kisebb méretű képekhez,
a durva szemcséjű „Grobkorn“ a nagy
méretűekhez,

LINO TYP igen gyakran szép meleg és bársonypuha
árnyékokkal másol.

LINO TYP bármely használatos, a fénytelen celloidin
papirokhöz előírt színező vagy színező-rög-
zítő (tónfixáló) fürdőben kitűnően színezhető.

LINO TYP plasztikus, előkelően művészi hatású képe-
ket ad, melyek hasonlatosak a festmények
reprodukcóihoz

LINO TYP 27 M-ba kerül a szakfényképésznek köny-
venként. De ivenként is kapható.

Minta csomagok — „Az Amatőr“-re való hivatkozás ese-
tén — a kívánt méretekben bérmentve l.- M.-ért kaphatók.

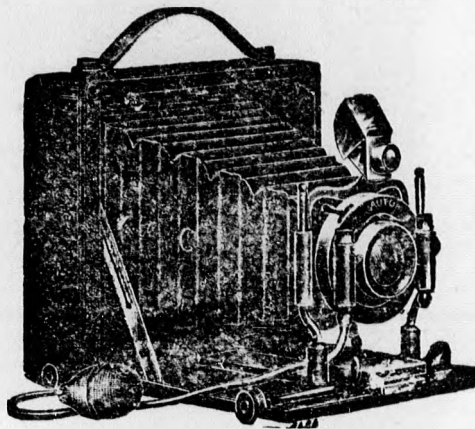
◆◆◆ TRAPP & MÜNCH G. m. b. H. FRIEDBERG (Hessen.) ◆◆◆

Modern művésznyomat-papírosok gyára.
MATT-ALBUMIN, a legrégebbi és legismertebb jelzés.

— Telefon-szám: 64. —
Sürgőny cím: „TUMA“.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
.. Új nagy árjegyzék ingyen és bérmentve. ..

idélális kamarája minden komoly amatőrnek
és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
.. Elegáns kivitel. ..

Szállítható az összes szokásos keretekben,
valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
.. mint tekercs és panoráma-kamara. ..

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83, am Neckar.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:

Eugen v. Károly, Wien, VIII., Josefstädterstr.
14. Mezzanin.

Vannak hasznavehetetlen negatívjai??

Akar jó másolatokat!!

Használja a «Rembrandt»-papiroost,

mely még a legszürkébb, látszólag teljesen hasznavehetetlen negativekről is pompás másolatokat ad.

Fabrik Photogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialaparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien XVI|2

Lerchenfeldergürtel 9—11.

Herbststrasse 1.

Szönyegeket javításra, mosásra és tisztításra elvállal **Brandl Arthurné** :: perzsa szőnyeg raktára. ::
Budapest, VII., Erzsébet-körut 18. I. em. 7. == A legolcsóbb bevásárlási forrás.

LIPP GYULA
ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyasszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Kaphatók a fotoüzletekben
AZEKA
Film-kifeszítők, film-sulyzók, tok- és gyűrű-
szorítók filmekhez. Háromkarú lemezemelők.
Egyedüli gyártóink: Aug. Chr. Kitz, Frankfurt a. Main.

WORNITZER LIPÓT

fényképész, a „Photo-Club, magyar amatőr-
fényképezők országos egyesületé”-nek assistense.

BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 17. V. em. (lift).

Mérsékelt díj mellett, alapos szakszerű okta-
tást ad amatőröknek a fényképezés bár-
mely ágában és összes művészies eljárásaiban;
továbbá jutányos árak és leggondosabb kivitel
:: mellett ::

Elvállal mindennemű fényképezési munkát amatőrök részére

u. m. lemezek és filmek előhívását, negatívok javi-
tását és retusmunkákat. — Másolatok készítését
bármily eljárás szerint, bármily kívánt kivitelben.
Nagyításokat. — Művészies platin, pigment és
gummi-nyomatok készítését. Vetítő- és stereos-
kop-képek készítését.

Szász királyság Technikum Mittweida.

Igazgató: A. Holzt, tanár.
Magasabb technikai tanintézet
elektro- és gépészmérnökök,
technikusok és művezetők kikép-
zésére. Gazdagon felszerelt elek-
trotechn. és gépépítő laboratoriu-
mok Gyári tanulóműhelyek.
3610 hallgató a 36. iskolai évben.
Program stb. díjtalanul a
titkárság által.

**Aki „Az Amatőr”-nek egy új előfizetőt
szerez,**

„Az Amatőr” bármelyik régebbi év-
folyamának annyi negyedévi füzetét
kapja ingyen!

a hány negyedre az általa szerzett új előfizető „Az Amatőr”-re előfizet.

Halmazás esetén több évfolyamot, bekötési táblákat és almanach-zsebkönyvünket teljesen ingyen kapják az előfizetőket-gyűjtők.

Lapunk terjesztését t. olvasóink szives jóindulatába ajánljuk!

Amatőrismerősök címeit — mutatványszámok küldése céljából — köszönettel fogadjuk.

Fényképezési
cikkek szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN Budapest, VII., Rákóczi-
út 10. Sip-utca sarkán.

KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, leggyorsabb
szerkezettől a legmodernebb kivitelig.

KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-
féle Cupido, Wunsche-féle Victrix-kamarák nagy
választékban.

LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban,
csinos kivitelű kartonok nagy választékban. „Az
Amatőr” előfizetői és klubtagok árkedvezményben része-
sülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Árjegyzé-
kem ingyen és bérmentve.

PILLANAT FÉNYKÉPEZÉSRŐL.

∴ IRTA: GOLDREICH GYULA, BUDAPEST. ∴

pillanattfelvétel kerül a laikus kezébe, az első, amit megjegyez: — Önnek igazán jó gépe lehet!

Mintha a gép maga csinálná a felvételt. Pedig mi tudjuk, hogy a jó gép sem gyakorol mágneses vonzóerőt és nem az keresi ki a festői tájakat. A gép csak hű segítő, dolgozó társ és a szemlélet a miénk, nem az objektív. Az eszközön uralkodjék az ember, a fényképező gép is csak eszköz, melylyel mi munkát végeztetünk, mert magunk végezni nem tudjuk vagy nem akarjuk.

Ne higgyük, hogy olcsó géppel, különösen a nyári hónapok déli óráiban, jó pillanattfelvételt nem érhetünk el, bármily egyszerű zárral, feltéve ha jó, érzékeny lemezt használtunk és a felveendő tárgy sem halad túlgyorsan és közel a lencsénkhez. Mindamellet ajánlhatom, főleg a kezdőknek, hogy kezdetben hagyják el a pillanat-fényképezést, mely sok bosszuságra ad okot. Kezdetben gyakorolja magát az időfelvétellel készült tájképeken és ha már jó eredményeket ért el, forduljon a pillanat felvételekhez.

Egy-egy elsőrangú pillanatkép néha sokak csodálatát vonja maga után, hisz az a jelenet melyet most orák hosszáig vizsgálhatunk a természetben néha csak a másodperc $\frac{1}{100}$ részéig volt látható.

A pillanat-felvétel tárgyát megválasztani nehéz, különösen ki zsáner képet vagy más megragadó motívumot kíván a mozgó, változó tömegeből oly módon kiragadni, hogy az egy lezárt egészet alkosson.

Hogy egy pillanat kép jól sikerüljön, — a kidolgozási technika tudásán kívül — szükséges:

1. Nagy fényerejű objektív. 2. Jó pillanat zár. 3. Érzékeny lemez. 4. Türelem, higgadság. 5. Jó világítás

A fényerő függ első sorban a hatásos nyílás átmérőjétől, ezt azonban a külső diafragmázással csökkenthetjük. Azonban nem szabad a fényerőt a tulságba hajszolni, mert ennek rovására a mélység mindig kisebb lesz és képünk egyhangu laposságba sülyed. Legajánlatosabb a F:6.8 fényerejű objektív, mellyel nem kedvező világítási viszonyok között is lehet jó pillanat felvételt készíteni.

Hogy a pillanat zár milyen legyen, arról kevés a mondani valóm. Régente az u. n. csapó-zár volt elterjedve, azóta azonban nagyot haladt a technika és ma a drágább gépek legtöbbje redőny zárral van felszerelve, melynek ugy a nyílása, mint a gyorsasága szabályozható. Ezek, különösen az újabb és jobb minőségűek nem sok kívánni valót hagynak hátra, és ugy zajtalanság, mint gyorsaság tekintetében felülmulják az összes zárat. Azért, mert közvetlenül a lemez előtt működve lehetővé teszik az egyenletes megvilágítást.

Az egyenletes megvilágítás megmagyarázása igen egyszerű: a redőny jobbról nyílik ki, így a jobb oldal előbb lesz megvilágítva mint a bal, — tehát az expozíció kezdetén a megvilágítás egyenlőtlen — de a zárás ugy történik, hogy a redőny tovább gördül ugyanazon irányban és így a jobb oldalt előbb zárja le mint a bal oldalt.

És pedig, mivel a sebessége egyenletes, annyival hamarabb zárja a jobb oldalt, mint a mennyivel előbb nyitotta azt meg. A rugó megfeszítésével a nyílás változtatásával a redőny sebessége nagy határok között változtatható.

Most még röviden a higgadságról és türelemről kívánok szólni.

Mindenekelőtt kell, hogy az amatőr a gépét a lehető legtüzesebben ismerje ugy, hogy egy pillanat alatt készen legyen a felvételre; hiszen sokszor alig áll rendelkezésére egy pár pillanat.

Ha a tárgyat vagy személyt kiválasztottuk, igyekezzünk feltűnés nélkül dolgozni, nehogy a felveendők figyelmét magunkra vonjuk, mert az illető meglátva a gépet egész figyelmét arra fordítja. A lencsébe néz vagy feszes tartást vesz fel és így a képnek művészi értéke nem lesz. Legajánlatosabb a kazettát előre a gépbe tölteni és megnyitni, a zárat pedig felhuzni, ha gépünk nem egy nyomásra nyílik és nem ugrik végtelenre, azt előre kinyitni. Alkalmos pillanatban gyorsan felemeljük, reá irányítjuk nyílik és nem ugrik végtelenre, azt előre kinyitni. Alkalmos pillanatban gyorsan felemeljük, reá irányítjuk a felveendő személyre és nem sokáig tétovázva, hirtelen megnyomjuk a pillanat zárat. Csak arra kell vigyázni, hogy a keresőben a tárgy vagy személy benne legyen és a gyutávolságon kívül ne legyen.

Sokan, különösen az arcfényképezés hívei azon a nézeten vannak, hogy a pillanat felvétel a szerencsétől függ, pedig ez téves hit, mert az ép úgy megfontolt munkálkodás eredménye, mint pl. egy Rembrandt világításu arckép készítése.

ÉJELI PILLANAT-FELVÉTELEK.

IRTA: HAJDU FRIGYES, BUDAPEST.

Mily gyakran sajnálta már minden amatőr, hogy az utca benyomásait éjjel nem rögzíthette meg lemezén. A gáz és ivlámpák vagy más fényforrások, oly módon világítanak meg egy várost, hogy az egész más városnak látszik, mint nappali világításban. Oly szobrok vagy házak, melyeket nappal észre sem vettünk, éjjel dekoratív hatást mutatnak, annál is inkább, mivel a nappal esetleg zavaró részletek éjjel az árnyékban eltűnnek. Már sokan megkísérelték, hogy éjjeli felvételeket készítsenek, részint erősen kicsinyített objektív-rekesszel, részint hosszú megvilágítással. De legtöbb esetben csak élettelen utakat és tereket nyertek. Minden a mi a képnek életet ad, eltűnik és a kép oly hatást gyakorol, mintha egy kihalt városról készült volna ködös napon.

Wild kísérlete meg először, hogy éjjel pillanat-felvételeket készítsen. Következésképpen járt el.

Dallmeyer-féle 2 B. f/3.3 arcképbobjektívvel dolgozott, és $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 mp.-ig exponált csak. Olyan képeket produkált ily módon, a melyeket össze sem lehet hasonlítani az eddig készült éjjeli felvételekkel. A tüzijátékoknak, kivilágított utcáknak a képe igen érdekes, de hiányzik belőlük az élet, a mozgás, a valóság, a mik pedig főfeltételei a jó képnek. Mindezek meg vannak Wild képein.

Wildnél a fényforrások, a gázlámpák, elektromos körték, vagy ivlámpák stb. mind természetesek. Nem tapasztalhatjuk a rendes fényudvart, s ha ez előfordul is, nem nagyobb, mint a mit szabad szemmel látunk éjjel. A fényértékek foka is tökéletes, a mi pedig rendkívül fontos, mert az éjjeli felvételek, a melyeknél a világos fehérség a feketével határos, árnyalat-átmenet nélkül, mindig keményen kellemetlenül és nem természetesen hatnak. A járókelők, a lovak mozgásban vannak. Ez meglepő, mivel csak $\frac{1}{2}$ vagy $\frac{1}{4}$ másodpercig exponál, s az alakok teljesen élesek. Ez a pont az, a melyben legnagyobb szüksége van a fényképezőnek ítélőképességre és türelemre. T. i. azt a pillanatot kell kivárni, a melyben az előtérben levő alakok, csak nagyon keveset mozognak. A kissé távolabb levők mozoghatnak, s minél messzebb vannak a géptől, annál több mozgás van megengedve. Bizonyos távolságra már gyors mozgásokat is meg lehet rögzíteni, de csak abban az esetben, ha a tárgyak a géppel szemben mozognak, tehát akár közelednek, akár pedig távolodnak a géptől.

Az objektív hosszú gyutávola megengedi, hogy a gépnek előrésze meglehetősen távolságban legyen a géptől, s ugyanez a tulajdonság a fényképezőn is segít azáltal, hogy a lefényképezendő tárgytól, bizonyos távolságban állhat fel. Némelyek azt hiszik, hogy ily hosszú gyutávolságu és F:3 nyílással lehetetlen egyenletes élességet elérni a képen. Wild ezen feltevés helytelenségét felvételeivel bizonyítja. Az ő titka abban rejlik, hogy az objektívet végtelenre állítja be, s arra ügyel, hogy a géphez legközelebb álló alak, sohasem legyen közelebb, mint a végtelen pont távolságának fele. Egy 20 cm. gyutávolságu objektívnek végtelen pontja 21 méter és a képen nincs semmi, a mi 10 méternél közelebb van a géphez. A lemezeknek extra rapidoknak és fényudvarmenteseknek kell lenniök. Ajánlatos, hogy a kazettákba való berakást teljesen és az előhívást legalább néhány másodpercig abszolút sötétségben végezzük. Előhívás előtt néhány másodpercre 2%-os formalin-oldatba tesszük a lemezeket. Mivel a lemezek természetesen erősen alexponáltak, gyenge 25 C. fokú előhívóban kell előhívunk. A vizet és a rögzítő fürdőt is fel kell melegítenünk ugyancsak 25 C. fokra, hogy a gyors hőmérsék változás által igen könnyen előfordulható réteg leválását elkerülhessük.

A következő előhívó ajánlatos:

I. oldat: 6 gr. pyrogallus sav,
5 „ metol,
14 „ kálium metabiszulfid,
2 „ bromkálium,
1000 kcm. desztillált víz.

II. oldat: 200 gr. szóda,
1000 kcm. desztillált víz.

Használat alkalmával az első és második oldat egy-egy részéhez egy rész desztillált vizet veszünk.

FÉNYUDVAR ÉS ANNAK ELKERÜLÉSE.

IRTA: SZÁDOVAI FERENC, BUDAPEST

A fényudvar a legkellemetlenebb jelenségekhez tartozik, mert a különben talán igen jól sikerült felvételt kisebb értékűvé, vagy értéktelenné is teszi.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a negatív kép a réteg felületéről, annak belseje felé nyomul, más szóval, hogy ott, ahol csak gyenge feketeséget látunk, csak a réteg felületén rakódik le a redukált ezüst. Az erősen fedett helyeken a feketeség sokkal jobban hatol be a rétegbe, mert itt a fény erősebben és mélyebben hatott. Az expozíció általános szabálya, hogy alkalmazkodnunk kell a felveendő tárgyhoz, hogy a kívánt rajzolatú képet megkapjuk. Ha erős kontrasztok, vagyis nagy fényesség és sötét árnyékok vannak egyidejűleg a lefényképezendő tárgyon, akkor a fény a réteget a világosabb részeken teljes vastagságában fogja megtámadni, tehát egészen az üvegig hat. Mivel pedig az üveg a fénysugarakat úgyszólván akadálytalanul átbocsájtja, ezek a lemezek (nem érzékeny) üvegoldaláig hatolnak, onnan visszatükröződnek és újból érik az érzékeny réteget. Mivel azonban a ferdén eső fény ugyanazon szögben verődik vissza, mint a minőben beesett, a beesés pontjának tájkára reflektálódnak a sugarak. Ha most itt árnyékok vannak, a melyeknek a negatívon világosaknak kellene maradniok, a fény visszasugárzása folytán gyengén megfeketednek. Így jön létre a fényudvar.

Eza jelenség igen gyakori, sőt sűrűbben fordul elő, mint ahogyan azt bárki gondolná. Legerőteljesebben oly interiőr-felvételeknél jelentkezik, amelyeknél egy a napfénytől megvilágított ablak van a képmezőben. Az erősen behatoló fény az esetleg az ablakra akasztott függöny legtöbb részletét megsemmisíti. Az ablakkeret nem jelenik meg oly sötéten, mint kellene és az egész ablak a képen elmosódott lesz. Tájképeknél is igen gyakran jelentkezik a fényudvar, ha erősen megvilágított ég alatt tornyokat, vagy fákat fényképezünk. Ugyanezt tapasztaljuk, ha égő lámpákat, vagy világos ruhába öltözött személyeket fotografálunk sötét háttér felhasználásával. De messze vezetne, ha az összes eseteket fel akarnók sorolni, amelyekben a fényudvar káros hatása lehet.

A fényudvar elkerülésére szokásos segédeszközök mindegyike a fény visszatükröződését akarja megakadályozni. Ezek kétfélék lehetnek. Vagy megakadályozzák a fény behatolását az üvegoldalra, ilyenek a fényudvarmentes lemezek, vagy pedig felfogják és ártalmatlanná teszik a fénysugarakat az üvegoldalon. Ez utóbbi mód mindenféle lemezen utólagosan alkalmazható.

A fényudvarmentes lemezeknél a rendes brómezüst-réteg és az üveg közt még egy réteg van, amely gazdag ugyan ezüstben, de nagyon kevésbé érzékeny és rendszeren vörösre van festve. Ezáltal a fénynek az üvegoldalig való hatolása lehetetlen lesz.

Az ily negativek kezelése alig különbözik a rendes lemezekétől. Az előhívásnál tekintetbe kell vennünk, hogy a negatív sűrűbbnek látszik, aminek a vörös réteg az oka. Ezért nem szabad idő előtt félbeszakítanunk az előhívást. A rögzítés is tovább tart a rendesnél az ezüstben dus réteg miatt. Mivel a fényudvarmentes lemezek színérzékeny réteggel is kaphatók, igen ajánlatosak. Magasabb árúknak oka a körülményesebb készítmód, de ez kiegyenlítődik, mivel sokkal kevesebb lemezt rontunk.

(Folytatása következik.)

„AZ AMATŐR“ bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az uj cimlaprajzzal)

az 1909. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR“ kiadóhivatalában.

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

Mikor kell az előhívást abbahagyni?

Irta: Hajdu Frigyes, Budapest.

A tapasztalt amatőrnek nem nehéz erre a kérdésre felelni, de a kezdőnek sok fejtörést okoz, mert legtöbbször csak csekély tapasztalataira, vagy pedig a vak véletlenre támaszkodik. De a tapasztalt amatőrnek sem mindig könnyű a helyes előhívás idejének meghatározása, mert a különböző lemezfajoknak különböző tulajdonságaik vannak. Csak, ha már hosszabb idő óta dolgozik ugyanazzal a fajta lemezzel, akkor képes pontosan megállapítani, hogy mikor kell abbahagynia az előhívást.

Ismeretes, hogy az emulzió-réteg vastagsága és a lemezek ezüstben való gazdagsága igen fontos kérdés a helyes fedésnek meghatározásánál. A vékony emulzióju lemezek sokkal előbb hívhatók elő, mint a vastag emulzióval bírók. Az intenzitás visszafejlődése a rögzítésnél akkor legnagyobb, ha az emulzió ezüstben szegény. Természetes, hogy a megvilágítási idő is nagy szerepet játszik. Kevésbé exponált lemezek, mindig kevésbé fedetteknek látszanak a rögzítés után, mint a túlexponált lemezek. Ennek oka az, hogy a rövid megvilágítás alkalmával az érzékeny réteg csak csekély mértékben változik és csak kevés brómezüst redukálódik fémes ezüstre.

Ha valaki először dolgozik egy lemezfajjal, helyesen teszi, ha azzal előbb kísérletezik, nehogy később hibás eredményeket érjen el. Az előhívás helyes idejének meghatározása igen könnyű. Megszámoljuk a másodperceket, a melyek a lemezek az előhívóba való betételétől az első képnym megjelenéséig elmúlnak. Ha ezeknek a számát 30-al szorozzuk, megkapjuk az előhívásnak megközelítőleg helyes idejét. Színérzékeny lemezeknél nem mindig használhatjuk ezen módszert, mert ezeket a lemezeket még a vörös fénytől is óvnunk kell és néha teljes sötétben kell előhívunk.

Általánosságban akkor hagyjuk félbe az előhívást, hogy ha a kép az üvegoldalon elég élesen látszik. Ez sem teljesen biztos, mert a túlexponált, vagy vékony rétegű lemezeknél már rövid előhívási idő után megjelenik a kép az üvegoldalon. Ha ehhez alkalmazkodnánk, sokszor tönkre menne a lemezünk, mert nem kapnánk megfelelő fedést és erősítéssel sem javíthatnók meg.

Ily esetekben szükséges, hogy hosszú ideig hívjunk elő és hogy a kellő kontrasztokat megkapjuk, utólagosan gyengíthetjük a lemezt.

Mindezen munkálatoknál nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a hőmérséklet is igen fontos szerepet játszik. Nyáron is gondoskodnunk kell egyforma hőmérsékletű fürdőkről és igyekezzünk kellő tapasztalatot szerezni, mert csak így módon vagyunk képesek az előhívás helyes idejét meghatározni.

A lemezek és papírok tartóságának emelése a meleg égőv alatt.

Számos előírás ismeretes, amelyek mindegyike a fényképezési lemezek és papírok tartóságának emelését célozza. Elsősorban fontos a jó, légmentes csomagolás, mivel a levegő a fényérzékeny anyagok ezüst-sóinak oxidálódását siettet, s a papírok megsárgulását és a lemezek fátyolképződését okozza.

Amerikából jelentik, hogy az amerikai alkonzul T. Taylor állítólag oly anyagot talált fel, mely a fényképezési papírok és lemezek tartóságát a meleg égőv alatt emeli. Találmányának összetételét titokban tartja, s csak annyit mond, hogy az előhívóhoz oly szert tesz, a mely a tropus klímájának a lemezekre és papírokra való hátrányos befolyását ellensúlyozza. Szerinte a papírok és lemezek még 3 év múlva is használhatók. Ha ily régi lemezeket rendes előhívóba teszünk, azok teljesen megfeketednek. Ha azonban oly előhívóval kezeljük őket, a melyhez a Taylor-féle anyagot tettük hozzá, a lemezek oly tiszták, mintha egész frissek volnának.

Kérdéses, hogy ez az ujítás tényleg olyan jó-e, mint a milyenek ígérkeznek. A washingtoni kereskedők szövetsége csak amerikaiaknak ad közelebbi felvilágosítást, mert az amerikai kereskedőknek ez a találmány óriási exportüzlet kifejlődését teszi lehetővé. A kereskedők azon a véleményen vannak, hogy a lemezek ilyformán határtalan tartósságúak.

Nemsokára meg fogjuk látni, hogy mi igaz a dologban. Általánosan ismeretes, hogy lemezek speciális csomagolásban még a meleg klíma alatt is évekig használhatók maradnak és papirosokat is tudunk ma már oly jól konzerválni, hogy évek múltán is használhatók.

Fényképeknek fára való közvetlen másolása. Egy rész zselatint 25 rész meleg vízben oldunk és annyi cinkfehéret teszünk hozzá, hogy ha a fát ezzel az oldattal vékonyan bekenjük, annak rostjai csak gyengén lássanak át. Száradás után 10% konyhasóoldattal kenjük be a réteget s ha ez is megszáradt, vörös vagy sárga világításnál ugyancsak 10% ezüstitrátóoldattal vonjuk be. Körülbelül 2 percig kell az ezüstöt a rétegre kennünk, hogy mindenütt egyenletesen tapadjon. A szárításnak lehetőleg gyorsan kell történnie. Gyenge másolás után az előhívás következik. Előhívónak 100 rész víz, 100 rész jégcet és 5 rész metolnak 50-szeres hígítását használjuk. Előhívás után mosás és rögzítés következik.

A kámforsav a fényképezésben. Fényképezési célokra érdemes a kámforsav, vagy inkább a kámfornak ezüsttel való keveréke, mivel e készítmény igen fényérzékeny. Ezen kámfortartalmu savat úgy nyerjük, hogy ha szóda hat brómmal kezelt kámforra. Alkohol tartalmu kálinak kámforra való hatása folytán szintén ilyen fényérzékeny anyag keletkezik. Tapasztalatok bizonyítják, hogy a kámfornak szóda, káli vagy barittal való keveréke a vízben oldódik és vasból, rézből, ólomból, cinkből és ezüsből a sókat kioldja. A kámforsav olajos cseppekből áll, a melyek egyesülnek, ha a folyadékot rázzuk, és vízben a fenékre szállnak. Kámfornak ezüsttel való keveréke 39.3% fémet tartalmaz. Fény hatása alatt hamarosan megfeketedik és ezen tulajdonsága alapján fényképezési célokra használható. A kámfornak a fény iránt való érzékenységét már régen tapasztalták. Természetesen nem ilyen alakban. Már 1790-ben tapasztalta *Dorthes*, hogy a kámfor zárt üveg-edényből csak a fény hatása alatt párologott el. *Raikow* szerint a kámfornak molekuláit a fény magához vonzza, s ennél fogva ezek az üveg-edény legvilágosabb helyeire tapadnak. Tudomásunk szerint mi vagyunk az elsők, a kik a kámfornak fényképezési célokra való felhasználására utalunk. Mindeddig a kámfort csak mint konzerváló anyagot használták a *protalbin* papíroknál.

Alexponált lemezek helyes előhívása. A lemezeket 1–2 percre erősen hígított 1:3000 alkénsavas nátron oldatba mártjuk és vasoxalát előhívóban hívjuk elő. A kép összes részleteiben gyorsan jelenik meg és lassan erősödik.

Chromat gyengítő. Az „*Agenda Lumière*”-ből vesszük a következő chromat-gyengítő receptet, mely határtalan tartósságu.

1000 kcm. víz,
1 gr. káliumbichromát,
1 kcm. kénsav.

Lassan ható gyengítő, tehát könnyen ellenőrizhetjük. Ha a chromát tartalmát emeljük, gyorsabban dolgozik. Gyengítés után a negatívot alapos mosásnak kell alávetnünk.

A rögzítő fürdőről. A legtöbb amatőr azt hiszi, hogy a rögzítő fürdő nem egyéb, mint egy csipet nátron vízben feloldva. A rögzítő fürdő azonban igen sokszor megboszulja a figyelmetlenséget, amennyiben a rövid ideig való rögzítés a fényképezésben előforduló hibák leggyakoribb jelensége. Sokszor már rögzítettnek tarja az amatőr a lemezt akkor, mikor a fürdő még alig kezdte munkáját. A rögzítő fürdő ereje sem oly jelentéktelen, mint a minőnek látszik! Lemezek számára legjobb az 1:5 arányú rögzítő fürdő, míg papirok számára már sokkal gyengébbet kell használnunk, 1:10 arányút. Önszinező papirok igen sokszor szint is változtatnak, ha a rögzítő fürdő nem a speciális előírásnak megfelelő. Ha 1:4 arányú rögzítő fürdőt használunk, elég ha csak 10 percig rögzítjük a lemezt. Ha azonban a zselatin réteg igen kemény vagy vastag, úgy hosszabb ideig kell rögzitenünk. A fixáló fürdő barnulását az okozza, hogy a zselatin az előhívó oxidálódó termékeit visszatartja. Ennek elkerülésére meg kell savanyítani a fürdőt. Igen nagy

előnyt nyújt a savanyított rögzítő fürdő azzal, hogy az előhívást rögtön félbeszakítja, ami különösen brómezüst és gázfénypapiroknál igen fontos. Savanyú rögzítő fürdő készítésére a következő recipét használjuk.

400 kcm. víz,
100 „ rögzítő nátron,
5–10 gr. nátriumbiszulfid.

Brómezüst és gázfénypapirok rögzítésénél ez oldatot fel kell hígítanunk.

Fényképek pergamentpapiromon. A „*Brit. Journ. of Phot.*” a következő eljárást ajánlja. Jó pergament papírt 100 kcm. kénsav és 100 kcm. víz keverékébe mártunk, azután a léghólyagokat eltávolítjuk és háromszor váltott vízben mossuk. A sav utolsó nyomainak semlegesítésére oly vízbe tesszük a papírt, a melybe néhány csepp ammoniákat öntöttünk. Itatós papír közt történt gyengéd préselés után felakasztatva szárítjuk a papirost. Preparálásra a következő oldatot használjuk:

0.6 gr. káliumjodid,
0.3 „ kádmiumbromid,
6 „ baryumchlorid,
6 „ cukor,
30 „ kámforvíz.

Szárítás után következő oldattal érzékenyítjük

60 gr. ezüstnitrát,
2.4 „ citromsav,
36 „ uránnitrát,
600 „ víz,
150 „ alkohol.

Lehetőleg gyorsan kell (természetesen a sötétben) megszáritanunk az érzékenyített papírt.

ÚJ SZAKÜZLET

WANAUS FERENCZ ÉS TSA

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, IV. KÁROLY-

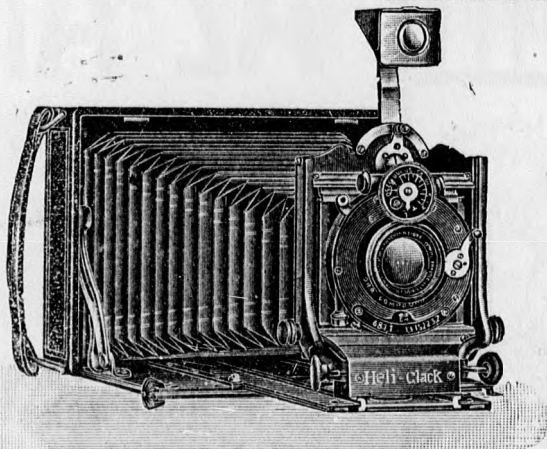
KÖRUT 22. SZ. (RÖSER-BAZÁR)

TELEFON-SZÁM: 163-69.

MODERN FÉNYKÉPEZŐGÉPEK. ELSŐRENDŰ
OBJEKTIVEK. DÚSAN FELSZERELT RAK-
TÁR ELSŐRENDŰ LEMEZEK, PAPIROK-
BAN ÉS ÁLLANDÓAN FRISS ÉS TISZTÁN
KEZELT VEGYSZEREK. MINDENMŰ
FÉNYKÉPÉSZETI MUNKÁK KIDOLGOZÁSA.

A Rietzschel Heli-Clack

9×12 és 10×15 cm. szélességben.

Precíziós-kamara szélesség-méretben fényerős optika részére, háromszoros kihuzattal és szilárd, öntött szerkezettel.

Kihuzata 31 cm., illetve 38 cm., a mi egyedül a hátsó lencsével való dolgozást is csakúgy lehetővé teszi, mint azelőtt. Teleobjektív használata nélkül is tehát 2–3 szoros, teleobjektív használata esetében pedig 8 szoros nagyítás érhető el. Sokoldalú fel- és oldaleltolás az öntött előrésztől, kettős csavar-
menet, kivehető objektív deszka.

Kérje — „Az Amatőr”-re hivatkozva — 3. számú árjegyzékünket ingyen és bérmentve.

A Hch. Rietzschel G. m. b. H.

Optische Fabrik G. m. b. H. München.

Képvisező: G. JAHN, Wien, IX/4. Sechsschimmelgasse 7.

Előhívásra a következő előhívó szolgál:

2·4 gr. pyrogallol,
4·8 „ citromsav,
40 „ vasetet.
2400 „ viz.

Az előhívás az előhívó nagy savtartalmánál fogva lassan halad. A tálat folytonos mozgásban kell tartani. A képet erőteljesen kell előhívni, mivel a rögzítő fürdőben visszamegy. Rögzítésre a következő fürdő szolgál:

15 gr. rögzítő nátron,
240 kcm. viz.
8 gr. káliumaluminiumsulfát.

Ebben 15—20 percig marad a kép, azután 1 órára 240 kcm. viz és 3 gr. káliumaluminiumsulfát keverékébe tesszük. Ebben meleg barna színt nyer.

Végezetül alapos mosás és azután szárítás következik.

Régi platin előhívó, mint színező-rögzítő fürdő. A platin-előhívónak színező fürdő gyanánt való felhasználása kevesek előtt ismeretes. Az előhívóban, amelyben platinpapirokat hívtunk elő, igen sok platin van. Ezt kár volna kiönteni, mint azt rendszeren teszik, hanem ajánlatos megőrizni, mert abban az előhívóban, amelyben 3 drb. 13×18 nagyságu platinképet hívtunk elő, ugyancsak 3 kimásolt és aranynyal már színezett képet platinnal színezhettünk. Tapasztalat bizonyítja, hogy az ily módon két évvel ezelőtt színezett képek, melyek ezen idő alatt napfénynek voltak kitéve, az elhalványodásnak, vagy foltoknak nyomát sem mutatták.

Gázfénypapírok foltjairól. Gázfénypapírokon könnyen jönnek létre foltok, ha a rögzítő fürdőt nem tartjuk mozgásban, vagy ha a papírok a fürdőben összetapadnak, vagy

azoknak felülete a levegővel érintkezésbe jön, vagyis ha a fixálónátron nem fedi teljesen a kép felületét. E foltokat utólagosan nem távolíthatjuk el. Ha az előhívóba fixálónátron kerül, szintén foltokat okoz. Előhívás után balkézzel emeljük ki a papírt az előhívóból, gyorsan leöblítjük s a fixáló fürdőbe ejtjük, jobbkézzel pedig a tálca fenekére nyomjuk. A rögzítő fürdőnek mindig savanyuan kell reagálnia, különben foltok keletkeznek.

Vegyszerektől megbarnult ujjak tisztítása. Viridinchloridot spirítuszban feloldunk és annyi ammoniákat teszünk hozzá, amennyi szükséges, hogy az oldat víztiszta legyen. Az ujjaknak ebbe való többszörös bemártása a barna színezést eltünteti. Az oldat határtalan tartóssága.

▲ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▲

Tisztelettel kérjük azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése az ez évi harmadik negyeddel lejárt, hogy a lap fennakadás nélkül való küldése érdekében előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek. Vagy pedig kérünk szives felhatalmazást az előfizetési díjaknak postai megbízás útján való felvételére.

Ki volna hajlandó krassószörénymegyei előfizetőink közül az ottani kecskefajról (him és nőstény) gazdasági szakíró számára egy-egy felvételt jutányosan készíteni. Szives ajánlatok „Dr. K. R.” jeligére lapunk kiadóhivatalába kerünk.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Társzerkesztő: GÁBOR JÓZSEF.
Helyetteszerkesztő: SZ. KISS LAJOS vegyész-mérnök.
Főmunkatársak: SZTANKOVSKY JÓZSEF és SZEGHALMI GYULA
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

Az Amatőr fotolaboratoriuma nagyítási vállalat

Budapest, VII|29. Baross-tér 15. II. em. 5.

∴ TELEFON-SZÁM 94—49. ∴

Amatőrök lemezeinek, filmjeinek előhívását, erősítését és művészi retusálását, diaposzítivek, nagyított negativek, brómezüst-, platin-, pigment-, „mattalbumin“-, gumminyomatok és nagyítások ∴ készítését és izléses bekeretezését elvállalja. ∴

Laboratoriumunk vezetői számos bel- és külföldi kiállításon díjakat és okleveleket nyertek. Szakszerű felvilágosítások és tanácsok ingyen. ∴ Vidéki megrendeléseknél a negatív gondos ∴ csomagolását kérjük. ∴

Hivatalos órák csak hétköznapokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Szakképzettség, ∴
művészi izlés, lelki-
ismeretes kezelés
és pontosság: vállalatunk alapelvei. ∴

Művészi plakátok,

cimkék, meghívók, oklevelek stb.
egy és többszinű litografiák

a legfinomabb kivitelben készülnek

Kellner és Mohrlüder

kő- és könyvnyomdai műintézetében

BUDAPEST, V., Csáky-u. 9.

(a Vigszínház közelében.)

☛ Tessék e hirdetésre hivatkozni. ☚

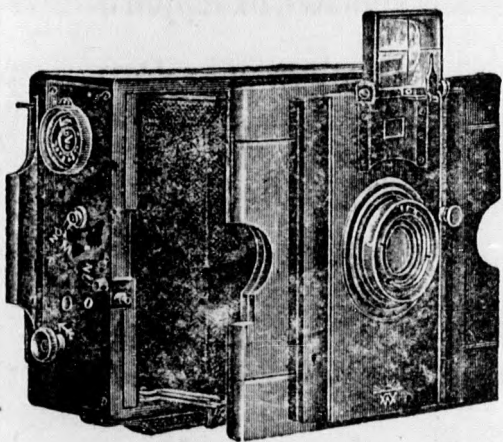
„AZ AMATŐR“

I. országos kiállítását a
Margitszigeten (a főhercegi
kastélyban)

modern és antik
művészi butorokkal,
☛ szobrokkal, ☛
dísz tárgyakkal

Schmidt M. Miksa

művészi lakberendezési vállalata rendezte be
Budapest, V., Lipót-körut 1.

Lechner új zseb- és kézi-kamarái

elsőrangú készülékek.

Az összes készülékek elsőrangú pillanattfelvételekhez
való kettős redőnyzárral felszereltek. A zár $\frac{1}{1000}$ másodperces
gyorsaságig szabályozható és nyílása teljesen zárva húzható fel.

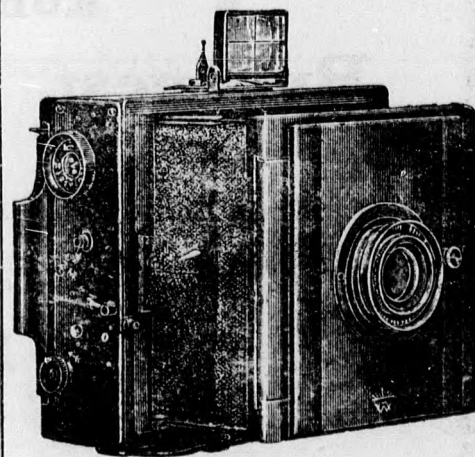
Kapható az összes jobb foto-üzletekben
vagy közvetlenül a gyártóknál

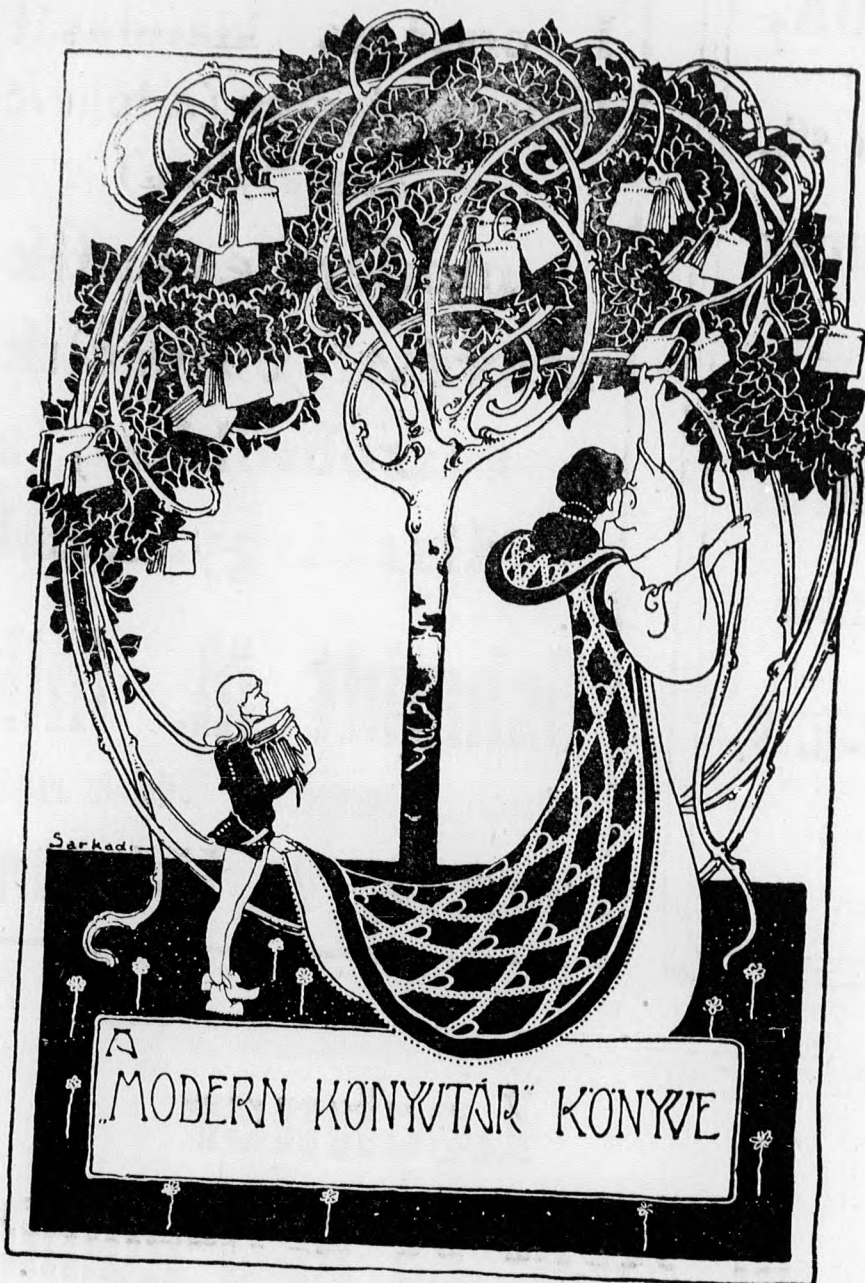
Fabrik photographischer Apparate

R. Lechner (Wilhelm Müller)

Wien, I. Graben 31.

Kérje tartalmas 60. számú árjegyzékünket
Ingyen és bérmentve!

Aki a modern irodalommal lépést akar tartani,
 aki nemcsak regényeket, színműveket stb., hanem komoly, tudományos munkákat is szeret olvasni,
 aki súlyt helyez arra, hogy teljesen tiszta könyveket kapjon kölcsön, az lépjen a „Modern könyvtár” előfizetői sorába.

! KÖLCSÖNKÖNYVTÁR!

A „MODERN KÖNYVTÁR”

■ **könyvkölcsönző vállalat** ■

Budapest, VI., Andrássy-ut 38. szám.

Telefon 82—24.

Előfizetőinek **Budapesten házhoz szállítja, vidékre postán küldi** a legújabb magyar, német, francia és angol könyveket.

■ **Ismertetés ingyen!** ■